

	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	10/4-52
		Датум:
		15.6.2016.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Ванредни професор др Бране Микановић
2. Ванредни професор др Бисера Јевтић
3. Доцент др Марија Јовановић

2. Одлука Већа департмана за педагогију број 10/4-11 од 25. фебруара 2016. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Анита Зоран Коцев
2. Година уписа на мастер академске студије
2014/2015.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије педагогије

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

АУТОНОМИЈА И КОНТРОЛА УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Матер рад је штампан фонтом 12, *Times New Roman* на формату А4, садржи 119 страна са прилозима. Укупно је разрађено седам поглавља и приложено двадесетшест табела у раду и већи број табела у прилозима који обухватају рачунарско-статистичке показатеље. Рад има следећу структуру:

УВОД

ТЕОРИЈСКИ ПРИСТУП ПРОБЛЕМУ

Аутономија ученика-њен појам и значај

Шта подразумева контрола ученика?

Карактеристике слободног времена ученика и неопходност контроле његовог провођења

Чиниоци који детерминишу степен аутономије ученика

Степен аутономије ученика у зависности од контроле родитеља

Контрола од стране наставника и степен аутономије ученика

Вршњаци и степен аутономије који у односу на њих имају ученици

Улога контроле од стране медија у степену аутономије коју имају ученици

Досадашња истраживања о аутономији и контроли ученика

МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Проблем истраживања

Предмет истраживања

Циљ истраживања

Задаци истраживања

Хипотезе истраживања

Варијабле истраживања

Методе, технике и инструменти

Популација и узорак

Организација и ток истраживања

Статистичка обрада података

РЕЗУЛТАТИ И ИНТЕРПРЕТАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Значај контроле од стране родитеља за степен аутономије ученика у школи и у слободно време

Аутономија и контрола ученика у школи и у слободно време у зависности

Улога коју контрола од стране вршњака има на степен аутономије ученика у школи и у слободно време

Улога контроле од стране медија у аутономији ученика у школи и у слободно време

ЗАКЉУЧЦИ

ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОЗИ

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/4-52

Датум:

15.6.2016.

Приказана структура мастер рада показује да је кандидаткиња Анита Коцев студиозно приступила теоријском утемељењу рада, конципирању оригиналног методолошког оквира емпиријског неексперименталног истраживања, анализи и интерпретацији резултата и извођењу генерализација о основним налазима истраживања. Мастер рад својим обимом, стилем и стандардима писања задовољава основне критеријуме академског писања мастер рада.

Теоријски приступ одабраном проблему је целовит и адекватан. У том делу кандидаткиња указује на аутономију ученика и њен значај, те се осврће на контролу и даје основне педагошке импликације њеног значења. Посебно анализира контролу у слободном времену, указујући на њену педагошку вредност. Феномен контроле проучава и из угла деловања различитих фактора у процесу васпитања. Кандидаткиња у мастер раду наводи и преглед резултата тангентних истраживања.

Методолошки оквир емпиријског истраживања у овом мастер раду обухвата основне компоненте које су правилно дефинисане и садржински образложене. У посебном поглављу *Резултати истраживања*, кандидаткиња је студиозно и прецизно извршила анализу и интерпретацију најважнијих налаза коришћењем релевантних статистичких показатеља. На крају рада наведени су: *Закључци* у којима се наводе генерализовани налази и педагошке импликације, *Литература* која обухвата релевантне педагошке изворе новијег датума, објављена на нашем и страним језицима и *Прилози* који садрже кориштене инструменте и основне рачунарско-статистичке показатеље.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња Анита Коцев се у мастер раду бавила теоријским утемељењем питања аутономије и контроле ученика у васпитно-образовном процесу и слободном времену. Из различитих углова, успешно се приступило расветљавању наведених педагошких проблема. Посебна вредност овог мастер рада је и у навођењу резултата тангентних истраживања.

Методологија у овом емприсјком истраживању обухвата: проблем и предмет истраживања, значај истраживања, циљ и задатке истраживања, хипотезе истраживања, варијабле истраживања, методе и технике истраживања, инструменте

истраживања, узорак истраживања и статистичку обраду података.

Посебно место у структури рада заузима поглавље о утврђеним резултатима истраживања и њиховој анализи и интерпретацији. Резултати обухватају следеће налазе:

1. Потврђена је општа хипотеза истраживања којом се претпостављало да је присутно деловање различитих чинилаца на понашање средњошколаца и да њихово деловање има улогу у контроли понашања средњошколаца како у школи, тако и у слободно време. Резултати истраживања показали су да су ученици осетљиви на деловање следећих чинилаца: родитељи, наставници, вршњаци и медији. Показало се да деловање свих ових чинилаца има одређену улогу у контроли средњошколаца како у школи, тако и у слободном времену.
2. Истраживање је омогућило да се потврде и посебне хипотезе које су на почетку постављене. На основу добијених резултата потврђена је хипотеза да је контрола од стране родитеља значајна за степен аутономије ученика у школи и у слободно време. Ученици су родитељску контролу проценили као нешто значајнију у домену школе јер им је веома важно да њихова школска постигнућа и понашање у школи задовољавају очекивања родитеља. Када је реч о слободном времену ученика, ученици су проценили да је родитељска контрола мање изражена и да родитељи, иако су упућени у то како њихова деца проводе слободно време, немају велики значај у избору активности или друштва у слободном времену своје деце. Вредности аритметичких средина које су добијене код процена ставова ученика о родитељској контроли, показале су да су родитељи склонији да у слободно време надзиру женску децу.
3. Потврђена је и хипотеза која се односи на то да аутономија ученика у школи и у слободно време зависи од контроле од стране наставника. Показало се да аутономија ученика зависи од контроле наставника, нарочито када је реч о школском окружењу. Иако се контрола од стране наставника у школи показала важном за већину испитаника, може се рећи да ипак више рачуна о понашању у школи и о томе да не чине поступке у школи које наставници не одобравају воде девојчице, када је реч о полу и ученици првог разреда, када је реч о узрасту ученика. На то указују резултати извршених t -testa и F -testa; на основу првог се види да иако је степен слагања са наведеним ставом релативно висок код испитаника оба пола ($M=4,1$ код девојчица и $M= 3,5$ код дечака), између

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/4-52

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

15.6.2016.

њихових одговора ипак постоји изражена статистички значајна разлика ($p=0,000$), а F-тест указује на то како се степен слагања са датим ставом статистички значајно разликује и између ученика различитих разреда; притом вредност M говори како је степен слагања највиши код ученика у првом разреду ($M=4,6$). Прваци уједно чине и групу испитаника којима је највише стало до наставничког мишљења и одобравања ($M=4,6$) и који се највише боје да не буду кажњени од стране наставника ($M=4,3$). Може се издвојити и група оних са бољим школским успехом, која највише исказује поштовање према наставницима (код врло добрих и одличних ученика вредност $M=4,5$). Са друге стране, резултати нису били тако усаглашени по питању контроле наставника у слободно време. Ученици су је проценили мање важном него у претходном случају, па се тако са ставовима: важно ми је шта наставници мисле о начину на који проводим слободно време, наставници су заинтересовани и распитују се о хобијима и активностима којима се бавимо у слободно време и слушајем савете и предлоге наставника о томе каквим бих активностима могао/ла да испуним слободно време, више од 50% испитаника није у потпуности или макар делимично сложило. Занимљиво је, међутим, то да се статистички значајном показала разлика између одговора испитаника према полу у следећем: дечацима је важније него девојчицама то шта наставници мисле о начину на који они проводе слободно време ($p=0,000$), можда због тога што им је више стало да себе прикажу успешним и усмереним на различита интересовања ван школе. Ученици млађих разреда су се и по питању контроле од стране наставника издвојили као контроли најподложнија група јер је њима највише стало да начин на који проводе слободно време одобравају наставници ($M=2,7$), слушају наставничке савете и предлоге у вези тога ($M=3,1$) и сл. Статистички се значајно разликују и процене испитаника у односу на њихов школски успех о заинтересованости наставника за њихове хобије и интересовања ($p=0,000$); према проценама испитаника, наставници су више заинтересовани за то како слободно време проводе ученици слабијег школског успеха, можда зато што

настоје да открију интересовања и склоности ових ученика како би их усмерили да та интересовања даље развијају и да их тако подстакну да буду активнији у свом развоју.

4. Резултати истраживања потврдили су и очекивања да контрола од стране вршњака има улогу на степен аутономије ученика у школи и у слободно време. Већини испитаних ученика је веома важно да оно што раде и у школи и у слободно време буде одобрено и подржано од стране њихових другова. По питању контроле од стране вршњака мале су разлике између ученика различитих разреда јер су је ученици свих разреда процењивали као важну. Донекле се у ставовима према вршњачкој контроли разликују девојчице од дечака јер су оне у односу на дечаке позитивније вредновале важност мишљења и подршке вршњака за дешавања у школи, што се види из вредности аритметичких средина ових процена: $M=4,3$ код девојчица и $M=3,8$ код дечака, док вредност p указује на високу, статистички значајну разлику међу овим проценама $p=0,000$. Мишљење вршњака у школи позитивније је вредновано од стране врло добрих и добрих ученика у односу на одличне ($p=0,022$) и они су склонији да усвајају од школских другова нове навике ($M=3,5$ код добрих, $M=3,7$ код врло добрих) од одличних ученика ($M=3,1$). Код одличних ученика показало као важније да по школским постигнућима не заостају од својих вршњака ($M=4,1$), него што је то случај код врло добрих ($M=3,8$) и добрих ($M=3,1$) ученика, па је ова разлика у одговорима и статистички значајна: $p=0,009$.
5. Потврђена је и последња хипотеза да на аутономију ученика у школи и у слободно време значај има и контрола од стране медија. Контрола од стране медија нарочито се показала значајном у домену слободног времена ученика. Преко 50% испитаних ученика сложило се делимично или у потпуности са ставовима да не може да замисли дан без телевизије или интернета, да воли проводи време на друштвеним мрежама, нарочито девојчице (код којих M на основу процена износи 4,1 док је код дечака, иако такође висока $M=3,5$, ипак довела до статистички значајне разлике у проценама: $p=0,021$). Међутим, са друге стране, много је мањи проценат испитаника који су препознали да су им медији допринели да прошире своја интересовања или развију нека нова - са тим се у потпуности сложило 20% испитаника, док су приближни проценти

оних који се са овим ставом не слажу делимично или уопште, који су несигурни или се делимично слажу. Слична ситуација о корисности медија за ученике је и у домену школе. Ученици су мање вредновали значај медија у овом домену него у слободном времену, али је утицај медија и ту ипак присутан и он се више одражава у пропраћености модних трендова у школи који су пласирани у медијима него што је тај утицај допринео да се, нпр. у школи организују хуманитарне акције по угледу на оне за које се у медијима могло сазнати. Других већих разлика по питању ставова ученика о значају медија није било, осим што су ученици са бољим школским успехом више од осталих сложили да су њихови ставови о школи и образовању сличнији оним заступљеним у медијима (та је разлика у добијеним проценама код ученика различитог школског успеха статистички значајна јер вредност p износи 0,014, а вредности M по групама су: $M=3,1$ код одличних, $M=2,8$ код врло добрих и $M=2,4$ код добрих). Разлика која се јавила између процена ученика различитог школског успеха по питању става како би им оцене у школи биле боље да не проводе сувише времена на друштвеним мрежама, такође је статистички значајна; вредност p износи 0,048 и указује да су се ученици са слабијим школским успехом ($M=3,8$ код добрих и $M=3,7$ код врло добрих) више од одличних ($M=3,2$) пронашли у овом ставу. Ученици који постижу бољи школски успех, дакле, процењују како ређе дозвољавају да се провођење превише времена на друштвеним мрежама одрази на њихове обавезе и школска постигнућа.

На основу свега наведеног може се закључити да је кандидаткиња Анита Коцев идентификовала присутност контроле од стране свих испитиваних чинилаца на ученичку аутономију, како у школи, тако и у слободно време. Контрола родитеља, наставника, медија и вршњака није подједнако заступљена у оба сегмента, нити се једнако манифестује код свих група ученика, али се ипак њихова улога не може оспорити. Зато су важна добијена педагошка сазнања о томе какав је њихов значај за ученичку аутономију; оваква сазнања омогућавају да се свим наведеним чиниоцима који детерминишу степен аутономије ученика боље сагледају јаке и слабе стране, како

би се могли предузети наредни кораци у јачању првих и сузбијању других.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Матер рад АУТОНОМИЈА И КОНТРОЛА УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ у целини испуњава све захтеве који су дефинисани циљем и који су конкретизовани истраживачким задацима. Резултати су утврђени адекватним методолошким поступцима.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА – МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме – ДА

Да ли теза садржи све битне елементе – ДА

По чему је теза оригиналан допринос науци – Теза АУТОНОМИЈА И КОНТРОЛА УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ представља оригиналан допринос педагошкој теорији и пракси, посебно педагогији слободног времена, пре свега, због оригиналног емпиријског приступа одабраном предмету, те по добијеним налазима и интерпретацији истих. Посебно су драгоцене сазнања о релацији аутономије и контроле у васпитно-образовним институцијама и у слободном времену ученика.

Педостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања – НЕ

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

да се мастер рад под називом АУТОНОМИЈА И КОНТРОЛА УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ прихвати и да се кандидаткињи Анити Коцељ одобри јавна одбрана, те да Комисија за оцену писаног рада буде именована и за јавну одбрану.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Ванредни професор др Бране Микановић

Ванредни професор др Бисера Јевтић

Доцент др Марија Јовановић